

Pro mne život je Kristus: Líbit se Bohu (VI)

Pánova výzva „budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5,48) spočívá v tom, že máme žít jako Boží děti, které vědí, že jsou v Božích očích vzácné, a jsou pevně zakotvené v naději a radosti pramenící z vědomí, že mají tak dobrého Otce.

04.11.2020

Uprostřed španělské občanské války, poté co se tři měsíce ukrýval na nejrůznějších místech, rozhodl se svatý Josemaría opustit hlavní město. Potřeboval se dostat někam, kde by byl v bezpečí a kde by se mohl opět začít věnovat svému apoštolskému poslání. Se skupinou svých duchovních synů podnikl nebezpečný přechod Pyrenejí a podařilo se mu dostat se do Andorrry. Nejprve navštívil Lurdy a pak zamířil do Pamplony, kde se ho ujal místní biskup, který mu poskytl přístřeší. Krátce po svém příchodu do Pamplony vykonal o Vánocích roku 1937 o samotě duchovní cvičení. Při nich si zapsal: „Mé rozjímání je velmi chladné. Na začátku byla jen očividně dětinská touha po tom, aby byl Pán Bůh spokojený, až mě bude muset soudit. Pak přišel silný otřes: Ježíši, řekni mi něco! Mnohokrát jsem to opakoval, pln lítosti nad vnitřním chladem. A pak vzývání mé nebeské matky: Maminko! A andělů

strážných a mých dětí, které se již radují v nebi... a pak proudy slz a nářků... a modlitba. Předsevzetí: věrně dodržovat každodenní rozvrh.“[1]

Jsou to důvěrné poznámky, v nichž svatý Josemaría vysvětluje, v jakém stavu byla jeho duše, jaké prožíval city a v jakém rozpoložení se tehdy nacházel. Vyjadřuje se přitom s velkým zápalem: chlad, slzy, touha... Hledá oporu u svých milovaných: u Otce, u Ježíše, u Marie. A nakonec v tom strašném vnějším neštěstí, jež tehdy na všechny dopadlo, činí překvapivé a zdánlivě nepodstatné předsevzetí: dodržovat každodenní rozvrh. Toto je nepochybně jeden z aspektů velikosti svatého Josemaríi: schopnost sladit dohromady citový, niterný a vášnivý vztah k Bohu s věrností v každodenním boji ve zdánlivě bezvýznamných maličkostech.

Riziko pro ty, kdo se chtějí líbit Bohu

Líbit se někomu je přesný opak toho působit někomu zármutek a zklamání. Protože chceme Boha milovat a líbit se mu, máme pochopitelně strach, abychom ho nezklamali. Tento strach však někdy může způsobit, že si myslíme a cítíme přesně to, čemu se chceme vyhnout. Strach je navíc *negativní* pocit a nemůže tvořit základ spokojeného života. Snad proto „v Písmu svatém nacházíme ve všech možných obměnách výraz „nebojte se“ 365 krát. Je to, jako by Pán chtěl, abychom se každý den roku osvobozovali od strachu“.[2]

Existuje určitý druh strachu, před nímž nás varoval Otec na začátku svého prvního dopisu. Nabádal nás v něm „vykládat ideál křesťanského života tak, aby nebyl zaměňován s perfekcionismem, učit se žít s vlastní

i cizí slabostí a přijímat se všemi
důsledky každodenní postoj
důvěryplné odevzdanosti založené
na Božím synovství“.[3] Svatý člověk
se bojí Boha urazit. Stejně tak se bojí
pohrdat jeho Láskou. Perfekcionista
se oproti tomu bojí, že nedělá věci
dost dobře, a proto má strach, že se
Bůh zlobí. Svatost není
perfekcionismus, ale někdy se nám to
může plést.

Kolikrát jen se hněváme, když
zjistíme, že jsme se opět nechali
unést, že jsme zase zhřešili, že jsme
nedokázali splnit ani to nejmenší
předsevzetí. Zlobíme se a myslíme si,
že Bůh je zklamaný. Ztrácíme naději,
že nás má ještě stále rád a že vůbec
kdy dokážeme vést opravdový
křesťanský život. Zmocní se nás
smutek. V takové chvíli je dobré si
připomenout, že smutek je
spojencem nepřítele; nepřivádí nás k
Bohu, ale naopak nás od něj odvádí.
Svůj hněv a vztek zaměňujeme za

domnělou *rozmrzelost Boha*. To vše však nepochází z Lásky k Němu, nýbrž z *našeho ublíženého já*, z naší nepřijaté slabosti.

Když čteme v evangeliu Kristova slova: „Budte dokonalí“, chceme se jimi řídit, chceme podle nich žít, hrozí nám však, že si je vyložíme jako: „Dělejte všechno dokonale“. Můžeme si začít myslet, že když nebudeme dělat všechno dokonale, nebudeme se Bohu líbit a nemůžeme být jeho pravými učedníky. Ježíš však vzápětí smysl svých slov objasňuje: „Budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5,48). Jde tedy o dokonalost, ke které nás Bůh zve poté, co nám dal účast na své božské přirozenosti; o dokonalost věčné Lásky, té největší Lásky ze všech, Lásky, „z níž pohyb slunce má i všechny hvězdy“.^[4] Té samé Lásky, která nás stvořila svobodné a vykoupila, když „jsme ještě byli hříšníky“ (Řím 5,8). Tato dokonalost

spočívá v tom, že máme žít jako děti Boží a být si vědomi toho, že jsme v jeho očích vzácní; že nemáme nikdy ztrácet naději a radost, protože víme, že máme tak dobrého Otce.

Chceme-li se vyvarovat nebezpečí perfekcionismu, měli bychom pamatovat na to, že líbit se Bohu není v naší moci, v jeho však ano. „V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás“ (1 Jan 4,10). Nesnažme se proto Bohu diktovat, jak se má stavět k našemu životu. Jsme stvoření tvorové, tudíž bychom se měli naučit respektovat jeho svobodu a ne mu předepisovat, *proč by nás měl, anebo neměl mít rád*. Projevil nám přeci svou Lásku a touží po tom, že mu dovolíme, aby nás miloval, jak sám bude chtít.

**Bůh nás miluje ze svého
svobodného rozhodnutí**

Proč je tedy pro nás tak těžké pochopit Boží logiku? Nemáme snad dostatek důkazů o tom, jak daleko je Bůh ochoten zajít, aby nás učinil šťastnými? Copak si Ježíš neopásal bedra, aby apoštolům umyl nohy?

Svatý Pavel říká, že Bůh ani vlastního Syna neušetřil, aby nám umožnil věčné štěstí (srov. Řím 8,32). Chtěl nás milovat tou největší možnou Láskou až do krajnosti. My si však někdy přesto stále myslíme, že Bůh nás bude milovat podle toho, „jak budeme splňovat jeho očekávání“ nebo když „si to zasloužíme“. To je však absurdní. Musí si snad malé dítě „zasloužit“ lásku rodičů? Není to spíš tak, že ten, před kým chceme mít nějaké zásluhy, jsme my sami a že nás ovládá nejistota a potřeba mít kolem sebe pevné záchytné body, které hledáme v tom, co děláme, ve svém myšlení, ve svém vnímání reality?

Přitom by nám stačilo dívat se na našeho Otce a odpočívat v jeho Lásce. Boží hlas při Ježíšově křtu a proměnění říká, že Bůh našel zalíbení ve svém Synu. I my jsme byli pokřtěni a skrze Kristovo utrpení a smrt máme podíl na jeho skrytém životě, na jeho zásluhách, na jeho milosti. Proto se na nás může Bůh dívat se zalíbením, s nadšením. Eucharistie nám mimo jiné předává jasné poselství o tom, co k nám Bůh cítí: toužebně si přeje být s námi, s radostí je ochoten na nás čekat, jak dlouho bude třeba, touží po našem důvěrném přátelství a opětované lásce.

Boj zamilované duše

Nejpřesvědčivějším důvodem pro to, abychom milovali, je Boží Láska k nám. „První motivací k evangelizaci je Ježíšova láska, kterou jsme přijali, zkušenost, že jsme byli spaseni, jež nás vede k tomu, abychom ho

milovali stále více.“[5] Nejsou to žádné abstraktní myšlenky. Vidíme to na příkladu posedlého člověka z Gerasy: Poté co ho Ježíš zbaví posedlosti a poté co vidí, jak jeho krajané Mistra odmítají, „prosí Ho, aby u něj mohl zůstat“ (Mk 5,18). Vidíme to také u Bartimea, který byl zbaven slepoty a „šel tou cestou za ním“ (Mk 10,52). A konečně to vidíme u Petra, který je schopen odpovědět na Pánovu výzvu „Pojď za mnou“ (Jan 21,19) teprve když mu Ježíš odpustí zradu a projeví mu svou důvěru. Až tehdy si uvědomí, jak hluboce jej Ježíš miluje. Zjištění, že nás Bůh miluje, je tou nejsilnější hybnou silou našeho křesťanského života. Odtud také pramení náš boj.

Máme-li někdy strach, že jsme Boha zarmoutili, položme si otázku: Spojuje mne tento strach s Bohem a pomáhá mi více na Něj myslet, nebo mne spíše vede k tomu, abych se soustředil na sebe, na svá očekávání,

na svůj boj a na své úspěchy? Vede mne k tomu, abych Boha poprosil o odpuštění při zpovědi? Zakouším pak radost z vědomí, že mi odpustil, nebo naopak upadám do beznaděje?

Pomáhá mi tento strach v tom, abych s radostí začal znovu, nebo se uzavírám do smutku, do pocitů bezmoci a zklamání, pocházejících z toho, že jsem si zakládal jen na vlastní síle... na výsledcích, kterých jsem schopen *dosáhnout*? Svatý Josemaría nám doporučoval, abychom o tom uvažovali z hlediska Božího synovství: „Děti... Jak se snaží, aby se v přítomnosti svých rodičů chovaly důstojně! A královské děti, před svým otcem králem, jak se snaží, aby zachovaly královskou důstojnost! A ty... neuvědomuješ, že jsi neustále před velkým Králem, svým Otcem-Bohem?“^[6] Boží přítomnost nevyvolává v Božích dětech strach. Ani tehdy ne, když upadnou. Proč? Jednoduše proto, že On sám nám chtěl dát zcela jasně

najevo, že nás vyhlíží i tehdy, když upadneme. Jako otec v podobenství o marnotratném synu touží vyběhnout nám vstříc, jakmile mu to dovolíme, aby se nám vrhl kolem krku a zahrnul nás polibky (srov. Lk 15,20).

Mariin úsměv

K lepšímu pochopení nám může posloužit událost ze života svatého Josemaríi. Jedná se o jednu z poznámek o jeho duchovním životě, které si vedl pro svého duchovního vůdce, aby mu pomohl v jeho úkolu. I když je text trochu dlouhý, stojí za to uvést ho zde celý:

„Dnes ráno – jako vždy, když o to pokorně požádám, ať uléhám v jakoukoli hodinu – jsem se z hlubokého spánku náhle probudil, jako by na mě někdo zavolal, a byl jsem si naprosto jist, že je čas vstávat. A opravdu, bylo tři čtvrtě na šest. Včera večer jsem, také jako obvykle, požádal Pána, aby mi dal sílu k

překonání lenosti po probuzení,
protože – to ke svému studu
přiznávám – vstávání, jakkoli je to
drobnost, je pro mě velmi náročné a
často navzdory tomuto
nadpřirozenému volání zůstávám v
posteli o nějakou chvíli déle. Když
jsem dnes viděl, kolik je hodin,
pomodlil jsem se, bojoval sám se
sebou – a zůstal ležet. Když bylo na
mém budíku (je už nějaký čas
rozbitý) čtvrt na sedm, vstal jsem a
poníženě jsem poklekl, uznávaje
svou chybu – *serviam!* –, pak jsem se
oblékl a začal meditaci. Mezi půl a tři
čtvrtě na sedm jsem dosti dlouhou
chvíli mohl pozorovat, jak se obličej
mé Panny Marie Polibků plní radostí
a potěšením. Dobře jsem si toho
všiml: myslím, že se usmívala, tak to
na mne působilo, ale rty se jí
nehýbaly. Velmi jsem se uklidnil a
řekl své Matce mnoho lichotek.“[7]

Svatý Josemaría si předsevzal něco, s
čím i my někdy bojujeme, a sice vstát

včas. Nedařilo se mu to a zahanbovalo ho to. Svou rozmrzelost a zahanbenost si však nepletl s velkodušností Božího srdce. Navíc po svém nezdaru viděl, jak se na něj Panna Maria usmála. Není to tak, že míváme tendenci myslet si, že Bůh je s námi spokojený, když – nebo jedině když – děláme věci dobře? Proč zaměňujeme osobní spokojenost za Boží úsměv, za Boží něhu a lásku? Copak Bůh není zrovna tak dojat, když se snažíme po každém opakovaném pádu znovu vstát?

Mnohokrát jsme jistě prosili Pannu Marii, aby o nás před Pánem mluvila dobře – *ut loquaris pro nobis bona*. Možná jsme si jejich rozhovor někdy i představovali. Zkusme se ponořit v modlitbě do této scény a v klidu rozvažovat nad Mariinou a Ježíšovou láskou k nám.

„Hledat Mariin úsměv není otázkou zbožného či zastaralého

sentimentalismu. Je to spíše ten správný výraz živého a hluboce lidského vztahu, který nás pojí s tou, kterou nám Kristus daroval jako Matku. Touha kontemplovat tento úsměv Panny vůbec neznamená poddat se nadvládě nekontrolované představitivosti.“[8] Tato slova pronesl Benedikt XVI. v Lurdech, kde hovořil o malé Bernadettě. Když se jí Panna Maria zjevila poprvé, pouze se na ní usmívala. „Dala jí poznat nejprve svůj úsměv, jako by právě to byla nejvhodnější vstupní brána k odhalení jejího tajemství.“[9]

I my chceme vidět a vnímat, jak se na nás Maria usmívá. Naše omyly, jakkoli jsou velké, jí nedokážou setřít úsměv z tváře. Když se po pádu opět postavíme, můžeme jí pohledět do tváře a znovu od ní načerpat radost.

Diego Zalbidea

[1] Camino. Edición crítico-histórica, pozn. k č. 746.

[2] Papež František, Poselství Svatého otce Františka pro 23. Světové setkání mládeže, 25–3–2018.

[3] F. Ocáriz, Pastýřský list, 14–2–2017, č. 8.

[4] Dante A., Božská komedie, Ráj, Zpěv 33.

[5] František, enc. Evangelii Gaudium, 24–11–2013, č. 264.

[6] Svatý Josemaría, Cesta, č. 265.

[7] Svatý Josemaría, Soukromé poznámky, č. 701. In: A. Vázquez de Prada, Zakladatel Opus Dei, sv. 1, s. 330.

[8] Benedikt XVI., Homilie, 15–9–2008.

[9] Tamtéž.

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/libit-
se-bohu/](https://opusdei.org/cs-cz/article/libit-se-bohu/) (15.03.2026)